

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΜΑΝΤΕΙΟΝ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Ἡ φήμη τοῦ Μαντείου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Οἱ περίφημοι χρήμοι τοῦ Διεφρομένου, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι. Ὁ χρησμός τοῦ Μαντείου πρὸς τὸν Ἐπαμεινώνδα. «Φεβὺ τὸ πέλαγος»! Πῶς ἐπαλθῆσε. Ἴππος καὶ Ἴππος. Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἡ ἀνυπέφερη Ὀμφάλη. Τὸ εἶπε τὸ Μαντεῖο καὶ τὸ ἔγινε. Τὰ «ξυλίνα τεῖχη» τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐὰν εὐκαίριον τῶν Δελφικῶν ἐορτῶν δημοσιεύσῃ, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, τὰς κἀποθὲ ἐνδιαφερούσας πληροφορίες περὶ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα:

Τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν ἦταν στὴν ἀρχαιότητα περίφημο κυρίως γιὰ τὶς ἀπαντήσεις ποῦ ἔδινε, τοὺς λεγόμενους χρησμούς, οἱ περισσότεροὶ τῶν ὁποίων ἦσαν διφορούμενοι, ἀλλὰ καὶ ἐντοχοτάτοι.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Θηβαίων Ἐπαμεινώνδας ἔλαβε κάποτε ἀπὸ τὸ μαντεῖο τὴ συμβουλή νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὸ πέλαγος. Ὑστερὰ δὲ ἀπὸ λίγον καιρὸ ἐνονεῖθι στὴ μάχη τῆς Μαντινείας, σὲ μιά θεοὶ καλουμένη «Ἠλέαρος»!

Ὁ αυτοκράτορας Νέρων, ὅταν ἐρώτησε κάποτε τὸ μαντεῖο, ἂν διατρέχη κανένα κίνδυνον, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν νὰ φοβάται ἐπὶ τὰ 73 χρόνια. Αὐτὴ δὲ ἀκριβῶς τὴν ἡλικίαν εἶχε ὁ διάδοχός του Γάβριος.

Κάποιος στρατηγὸς θέλωντας κάποτε νὰ περιπλοῖ τὸ μαντεῖο, τὸ ἐρώτησε ἂν θάρροσε τὸ ἄλλοιο τοῦ ἐνῶ δὲν εἶχε κἄν ἄλλοιο. Τοῦ ἐδόθηκε λοιπὸν χρησμός ὅτι θὰ εὐφροσε τὸ ἄλλοιο, ἀλλὰ ὅτι θὰ ἔπεφτε ἀπ' αὐτὸ καὶ θὰ σκοτωνόταν. Σὲ λίγο διίσταμα συνέληψθη ἀπὸ τὸν ἔχθρὸ τοῦ Ἄταλλο καὶ ῥίχτηκε κἀπο ἀπὸ ἓνα γρομμὸ ποῦ τὸν ἔλεγε «Ἴπτο».

Ἐπίσης ὁ Πύρρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, ἔλαβε ἀπὸ τὸ μαντεῖο χρησμοὺς ὅτι θὰ πέθανε τότε μόνον ὅταν ἔβλεπε λιμὸν νὰ παύειν μὲ τάρου. Κάποτε λοιπὸν ποῦ βρισκόταν στὸ Ἄργος, εἶδε ἓνα ἄγαλμα ποῦ παριστάει τὴν πάλιν ἐνὸς λιμῶν καὶ ἐνὸς τάρου καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες σκοτώθηκε ἀπὸ μιά γυναῖκα μ' ἓνα κρομμίδι!

Ὁ Κροῖσος, ἐνὸς ἐτοιμαζόμενος νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον τῶν Περσῶν, ἔστειλε στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ νὰ ρωτήσῃ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Τοῦ ἐδόθη ἀπάντησις, ὅτι ὅταν ἐπερυνοῦν τὸν ποταμὸ Ἄλι, θὰ καταστρεφόμενος ἓνα μεγάλο βασίλειον. Ὁ Κροῖσος ἐδιέδρακε τὸν ποταμὸν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ ἠττηθῇ κατὰ κράτος ὁ στρατός του.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου Ἀλεξάνδρος προσελήθη κατὰ τὸν 4ο αἰῶνα π. Χ. στὴν Ἰταλία ἀπὸ τοὺς Τανταίους, ἔλαβε ἀπὸ τὸ ἐπίσης περίφημον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα μαντεῖο τῆς Δωδωνῆς τὴ συμβουλή νὰ ἀποφύγῃ τὸ νερὸ τοῦ Ἀζέροντος καὶ τῆς Πανδοσίας, γιὰτὶ ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ τελεστήσῃ. Γιὰ νὰ ἀπομακρυνθῇ λοιπὸν ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἠπείρου Πανδοσία ἔσπευσε νὰ μεταβῇ ὁμοιούτως γρηγορώτερος στὴν Ἰταλία, ἔδωκε ὅμως βρῆκε πολὺ σύντομα τὸ θάνατον, στὴν Πανδοσία τῆς Λοικανίας, κοντὰ στὸν ποταμὸ Ἀζέροντα.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅταν ἐτοιμαζόμενοι κάποτε νὰ πολεμήσουν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἔστειλαν νὰ ρωτήσουν σχετικῶς τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν. Τὸ μαντεῖο τοὺς ἀπάντησε ὅτι, ἂν δὲν ἀνακαλοῦσαν στὴν ἔξοσιαν τὴ δυναστείαν τοῦ Πανσανίου, θὰ καλλιεργούσαν τὴ γῆ μὲ ἀγροὺς ἄροτρα. Ὁ χρησμός αὐτὸς ἐσήμανε ὅτι θὰ ἐπιζήσοι τὴ χώρα τοὺς λιμὸς καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι θὰ ἀναγκασθόνταν νὰ προμηθεύωνται τὰ τροφίματά τους μὲ χρήματα, ὅπως καὶ ἔγινε.

Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἐρώτησε τὸ μαντεῖο πότε θὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῆς συζύγου του Ὀμφάλης, τοῦ ἐδόθη ἀπάντησις ὅτι αὐτὸ θὰ γίνῃ μετὰ 15 χρόνια, ὅσα ἡμερῶν τοῦ ὑπελείποντο γιὰ νὰ ζῆσι.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Κλεομένης ἔλαβε κάποτε ἀπ' τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν τὸ χρησμοὺς, ὅτι θὰ πωροποῦσε τὸ Ἄργος. Καὶ ἢ μὲν πόλις αὐτὴ δὲν ἔπαθε ποτὲ τίποτε, ἀλλὰ καὶ ὁ χρησμός δὲν ἔμεινε ἀνεκλήρωτος, γιὰτὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο διάστημα ὁ Κλεομένης ἐπωρόλησε κάποτε ἄλλος ὀνομαζόμενος Ἄργος.

Ἄλλοτε πάλιν ἡ Πυθία ἀπάντησε στοὺς Ἀθηναίους, ὅτι θὰ συνελάμβαναν ὄλους τοὺς ἐχθρούς του Σικρακισίους. Τὸ μόνον ὅμως ποῦ ἔπεσε στὰ χεῖρα τους ἦταν ἓνας κατάλογος ποῦ περιεῖχε τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ τῶν Συρακουσίων.

Γνωστότατος ὄσωταὺς εἶνε καὶ ὁ χρησμός τοῦ μαντείου περὶ τῶν «ξυλίνων τεχνῶν» συνεπέως τοῦ ὁποίου οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἀναγκασθῆκαν νὰ καταφύγουν στὰ πλοῖα καὶ νὰ συνάψουν τὴν περίφημον ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος.

λορές, ἡ ὄραία Ἰσπανίδα, μὲ τὸ κερμαπαρένιο πρόσωπον καὶ τὸ πύρινον βλέμμα. Ἡ ἄσπρη δαντελένια μαγνήλια μισσοκελᾶει τὰ μαῦρα τῆς μαλλιά. Νά, πὸ ἐκεῖ καὶ ἡ Δουκία, ἡ σιωπηλὴ καὶ μελεγχολιχὴ Ἰταλίδα ποῦ γνώρισα στὴν Νεάπολιν ἓνα ἀνοσιγιάτιζο βράδον. Τὶ φῶρα ποῦ τῆς πηγαίνει τὸ ναυοιτανάντο κοστοῦμ τῆς! Νά καὶ ἡ Λουίζεττα, ποῦ ποιάει σάν Χερουβείμ μὲ τὰ μεγάλα γαλιάντα τῆς μάτια καὶ τῆς χροσές τῆς μπούζιες... Φορεῖ ἓνα φῶριμα ὄλο μὲ βολάν, ἀπὸ ζιτάνον μεταξοτὸ φραγμα, μὲ ἀποχρώσεις χροσές, ποῦ ταυρίζεσι τόσο μὲ τὸ χρῶσὸ μαξιλάρι ὅπου ἐκεῖ καθίσει...

ΙΑΚΩΒΟΣ.—Κι' ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ μαῖονο βελούδινο μαξιλάρι, ὅπου ἐκαθόμην ποῖν ἐγώ, ποῖα ἤθελε νὰ καθίση τώρα...

ΝΤΕ ΡΟΒΕΝΕ.—Εἶνε ἡ θεοὶς τῆς Εὐγενείας. Μὰ δὲν κάθεται αὐτὴ τὴν στιγμή. Στέκεται ἀνομισημένη σ' ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ δέντρο. Εἶνε ἀρετὰ εὐγενής. Δὲν θέλει νὰ σὰς πᾶρη τὴν θεοί. Ἄ, ἡ Εὐγενία μου, μὲ τὸ ἀπὸ τῆς φῶριμα, μὲ τὰ ἴσια τραβηγμένα μαλλιά. Πῶς τῆς ἄρεσε πάντα νὰ κεντᾷ. Ἔρχεται πάντα ἐδῶ μὲ τὸ κεντῆμά τῆς. Μὰ τώρα νύχτωσε πεῖ. Αὐριο πάλιν θὰ κεντῆση. Αἱ, λοιπόν, νέε μου φίλε, πέστε μου τὴν ἀλήθεια, σὰς φαίνονται τρέλλες ἅλα αὐτὰ;

ΙΑΚΩΒΟΣ.—Σὰς βεβαῖο ὅτι εἶμαι ποῖνδ συγκλημένος. Νομίζω ὅτι τῆς βλεπῶ κα' ἐγὼ ὄλους αὐτὲς τῆς κροσές.

ΝΤΕ ΡΟΒΕΝΕ.—Ἡ καλές μου αγαπημένε!... Ὡς τὴν τελευταία μου στιγμή θὰ ἐρχομαι νὰ μὲ συντροφεύω. Ὡς τὴν τελευταία μου στιγμή, ὅταν θὰ ἔθλων νὰ μὲ πάρον γιὰ νὰ μὲ πᾶνε τῶν ἄλλων κόσμον, ὅπου κα' ἐκεῖ θὰ εἶνε πάντα σιμά μου...

ΙΑΚΩΒΟΣ.—Εἶσθε ἀλήθεια εὐγενής, κῶριε Ντέ Ροβενέ. Κι' ἐγὼ ἔξισα γιὰ μιά στιγμή μέσα στὸ ὄνειρό σας, καὶ φεῖγο μὲ ἐντυπώσεις μοναδικές. Ἄν ποῦ τὸ ἐπιτρέψετε, θὰ ξαναἔλθω.

ΝΤΕ ΡΟΒΕΝΕ.—Σὰς παρακαλῶ νὰ ξαναἔλθετε. Θέλω νὰ γνωσιθῆτε καλὰ μὲ κάθε μιά ἀπὸ τῆς αγαπημένε μου! Ναι, τῆς ἀγάπησα ὄλες πολὺ. Καὶ συγχωροῦσα κάθε ἀδυναμίαν τους. Ἔχω νὰ σὰς πῶ πολλὰ γι' αὐτὲς. Θὰ ἴδῃτε ποῖον εἶνε ὄλες ἐνδιαφέροντες.

ΙΑΚΩΒΟΣ.—Δὲν ἀμφιβάλλω γι' αὐτὸ. Μοῦ εἶνε ἤδη τόσο συμπαθεῖς. Θὰ ξαναἔλθω καὶ γρήγορα. Ἄλλο τόσο εἶνε ἀγά καὶ ῥοσέ νὰ πηγαῖνον. (Σοβαρῶς, χωρὶς κανένα εἰρωνικὸ τόνον στὴν φωνή του). Ἄλλοστε ἡ κροσία Εὐγενία θὰ κωροσάτηκε νὰ στέκεται τόσην ὥρα ὀρθή...

ΝΤΕ ΡΟΒΕΝΕ.—Ναι, νὰ ξαναῖθετε γρήγορα, σὰς περιμένω. Ἡ μάλλον, σὰς περιμένουμε. Ἀπὸ αἴθριο μιά κροσέλα ἀκόμη θὰ ὑπάρχη δίπλα στὴν δική μου. Κι' ἔτσι θὰ ὑπάρχη θεοὶς γιὰ ὄλους μας.

ΙΑΚΩΒΟΣ.—Καλὴν ἀντάμωσι λοιπόν! (Χαιρετῶ τὸν κύριον ντὸ Ροβενέ καὶ τὰ φανταστικὰ πρόσωπα μὲ σοβαρότητα καὶ εὐλάβεια, καὶ φεύγει, ἀρῆνοντας τὸν φίλον τοῦ πατέρα του, πάλιν μόνον, μὲ τὰ ἰνδάλματά του).

ΣΟΥΖΥ-ΜΑΤΙΣ

ΤΟΥ ΞΑΑΘΗ

ΛΟΓΙΑ ΣΟΦΑ

1.

Μικροὶ σου ἐχθροὺ μὴ δέχσεαι τὰ φιλικὰ σημάδια, γιὰτὶ λογιάζει μὲ τὸ νοῦν πλείον δυνατός νὰ γίνῃ. Κι' ἂν στὴ φιλία δὲν μπορῆς νὰ βρῆς ἐμπιστοσύνη, πλείον λίγη ἀκόμη θὲ νὰ βρῆς σ' ἐνὸς ἐχθροῦ τὰ χάδια.

2.

Μὴ λῆς σὲ φίλον ὄλα σου τὰ μυστικά. Ποῖος ἔχει ἂν μὲν ἡμέρα δὲν γενῇ ἐχθρός σου μὲ μαχαίρη, καὶ ἂν δὲν τὴν ἐχθρα σου ποτὲ μὴ δείχῃς στὸν ἐχθρό σου, μπορεῖ μιά μέρα νὰ γενῇ ὁ φίλος ὁ ποτὸς σου.

3.

Ὅποιος πηγαίνει μὲ κακοὺς, καὶ ἂν δὲν κολλήσῃ, πάλιν θὰ τοῦ κολλήσουν πῶς μ' αὐτοὺς τὸ ἴδιο ἔχει κεφάλιν. Κι' ὅποιος θὰ μπῆ στὸ κατηλέο γιὰ νὰ προσερχθῇ, πῶς μπῆκε μόνον γιὰ ποτὸ θὰ κακολογηθῇ.

4.

Φτωχὸς ποῦ σβεῖ καροῖμενος, ποῦ πλούσιος (εἶν' ἀκόμη καὶ ἀπ' τὸν τρανὸν τὸν ἄρχοντα ποῦ σβεῖ πι- (χρὰ στὸ στρώμα). Κανεῖς δὲν νοιώθει τῆς ζωῆς τῆ γλύκα καὶ (τιμὴ) χωρὶς ὀλίγη συμφορὰς τῆ μασηθὸν δοκιμῆ. Μετάφρ. MIX. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

